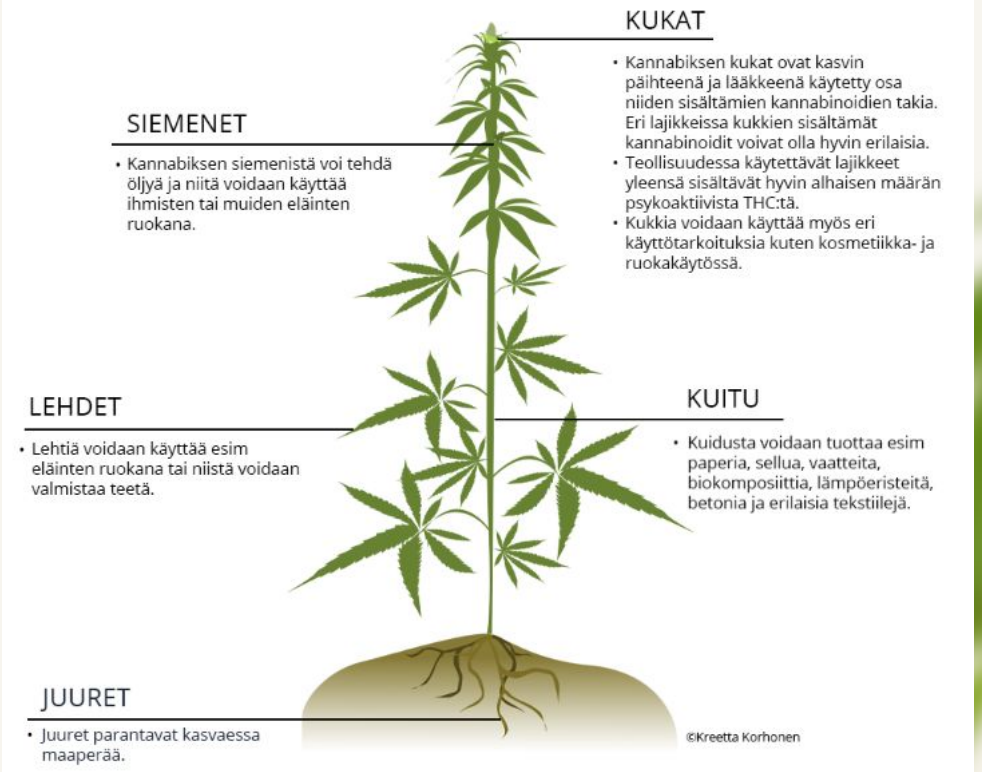
Kannabis lailliseksi, säännellyksi ja verolle -kansalaisaloitteen julkinen kuuleminen

29.5.2024. Eduskunnan lakivaliokunta

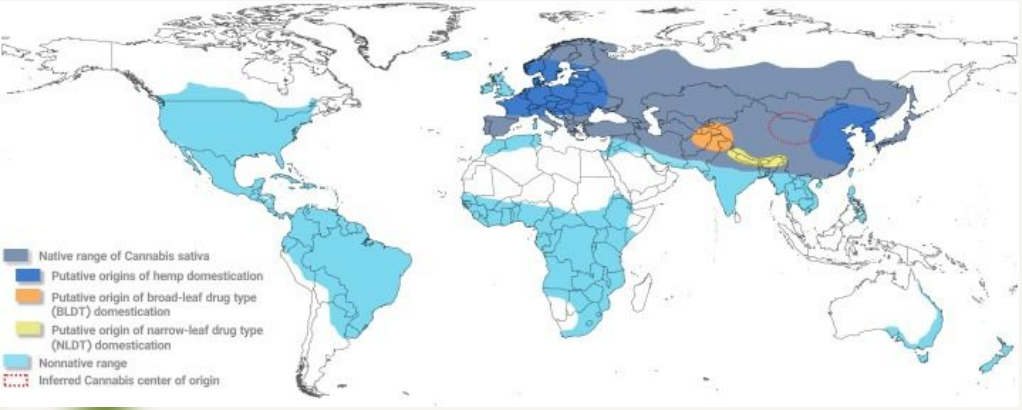
Coel Thomas, MSc
Kansalaisaloitteen edustaja

Kannabis on kasvi

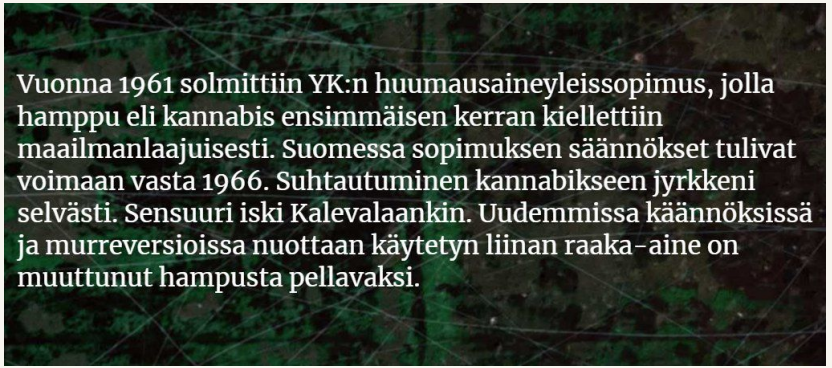

Kannabis on suomalainen kasvi

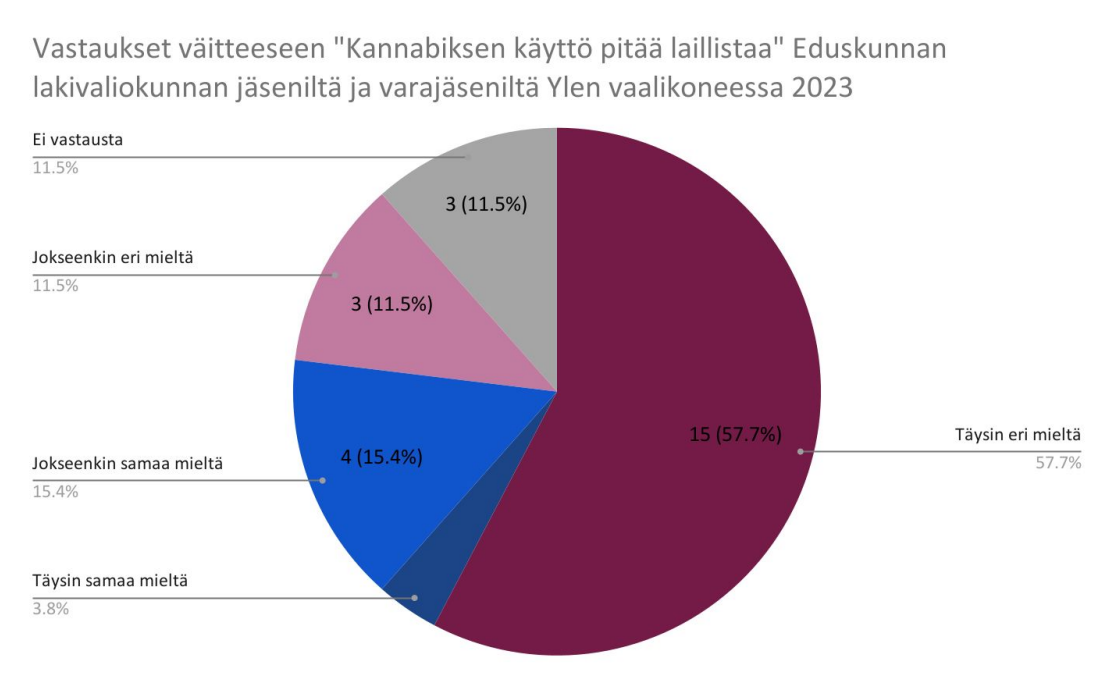

Suomi kuuluu kannabiksen luonnolliseen levinneisyysalueeseen ja Varsinais-Suomi kuuluu alueeseen, jossa kannabista ollaan alunperin kesytetty (Hesami et al., 2020)

Kannabis sensuroitiin kalevalasta 1960-luvulla (Yle, 2015)

Lakivaliokunnan jäsenten mielipiteet

Kansalaisparlamentin tulokset

Taulukko 3. Mielipiteet ennen kansalaisparlamenttia ja sen jälkeen sukupuolen, ikäryhmän ja koulutustason mukaa

	Kannabis	
	Ennen	Jälkeen
Kaikki	**4,1**	**5,3**
Sukupuoli		
Nainen	3,7	4,9
Mies	4,4	5,8
Ikäryhmä		
18–34	5,1	6,0
35–49	4,4	5,8
50–64	2,9	4,5
65–79	2,4	4,0
Koulutus		
Perusaste	4,4	5,4
Keskiaste	4,0	5,3
Korkea-aste	4,0	5,4

Kuunnelkaa liittolaisiamme

“Too many lives have been upended because of our failed approach to marijuana. It’s time that we right these wrongs.”

Joe Biden,
President of the United States of America

"Ich selbst bin über viele Jahre hinweg ein Gegner der Legalisierung gewesen. Aber es ist die Wissenschaft, die jetzt sagt: Diesen Weg müssen wir gehen."

Karl Lauterbach,
Bundesgesundheitsminister

“In 2018, our government legalized and regulated cannabis – to keep it out of the hands of kids and to take profits away from criminals.”

Justin Trudeau,
Prime Minister of Canada

Kuunnelkaa liittolaisiamme (suomeksi)

“Epäonnistunut lähestymistapamme kannabikseen on kääntänyt liian monen elämän ylösalaisin. On aika korjata nämä vääryydet.”

Joe Biden,
Yhdysvaltojen presidentti

“Olen itse vastustanut laillistamista useiden vuosien ajan. Mutta nyt tiede sanoo: tämä on se polku, joka meidän on kuljettava.”

Karl Lauterbach,
Saksan terveysministeri

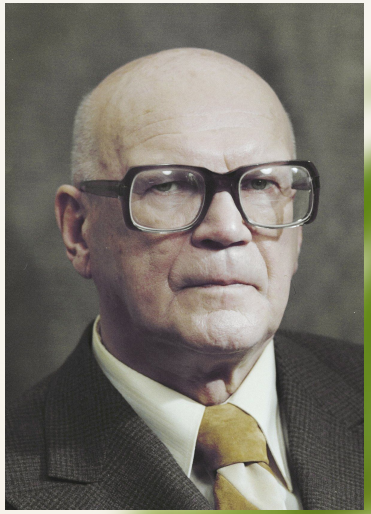

“Vuonna 2018 hallituksemme laillisti ja sääntelі kannabiksen – jotta voimme pitää sen poissa nuorten käsistä ja ottaa voitot pois rikollisilta.”

Justin Trudeau,
Kanadan pääministeri

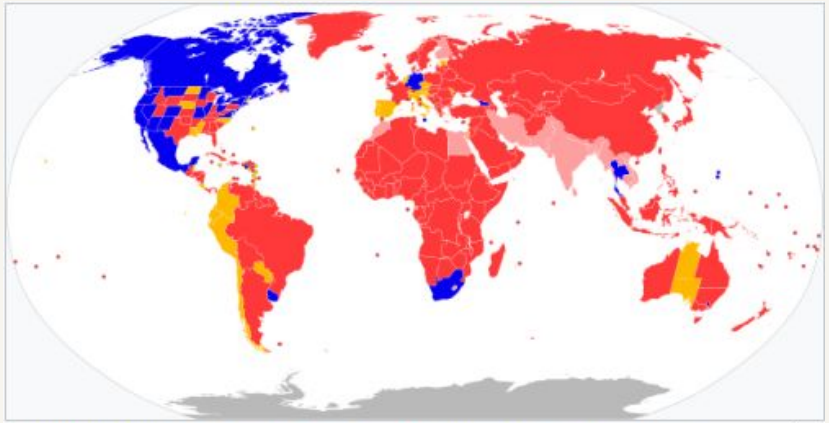
Kekkonen piti kannabiksen kieltolakia tekopyhänä ja oikeusvaltion vastaisena

"Jos nuorukainen myy 10 grammaa marijuanaa, joka **ei tee kissankipeää** sen polttajalle, hän saa sakkoa tai vankeutta. Se on tietenkin oikein, sillä marijuana on vaarallinen nautintoaine. Mutta ministeriö, jonka tulee vastata maan raittiusoloista, sallii naurettavaan hintaan myydä sellaista alkoholia, joka kuin rotanmyrkky tappaa sen vakituisen nauttijan. **Mikä oikeusvaltio tämä on?**"

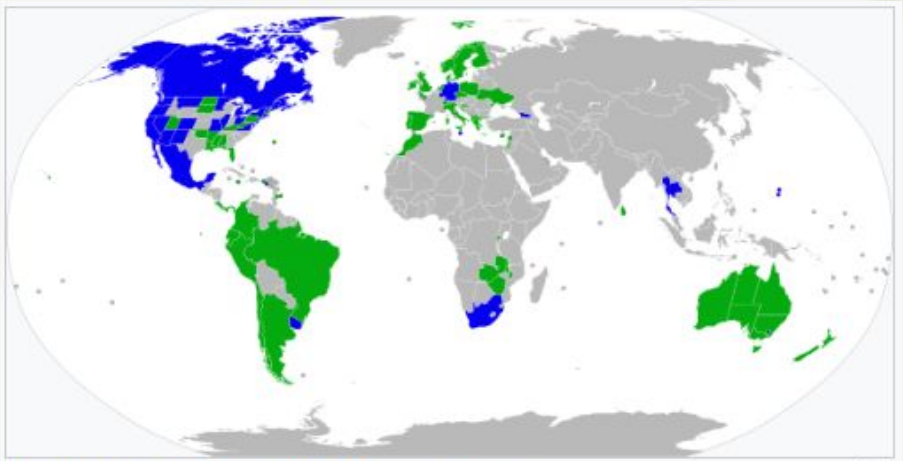
Urho Kekkonen,
Suomen tasavallan 8. presidentti

Monet poliittiset johtajat ovat muuttaneet mieltään tässä asiassa

Legal status of cannabis possession for recreational use

- Legal
- Illegal but decriminalized
- Illegal but often unenforced
- Illegal
- Legality unknown

Legal status of cannabis for medical use

- Legal for any adult use
- Legal for medical use
- Illegal or unknown

MIKSI KANNABISTA LAILLISTETAAN?

KIELTOLAIN HAITAT

- Käytetty kannabis vahvistuu, ja siinä voi olla epäpuhtauksia mikä mm. lisää terveyshaittoja
- Järjestäytynyt rikollisuus ansaitsee valtavan määrän rahaa
- Korruptio lisääntyy
- Poliisin toimet tekevät vuosikymmenten saatossa rikollisista ammattimaisempia ja väkivaltaisempia.
- Poliisi ja oikeuslaitos hukkaavat valtavasti resursseja
- Kannabiksen käyttö jatkuu ja lisääntyy, etenkin nuorten keskuudessa
- Kieltolaki stigmatisoi kannabista lääkkeenä käyttäviä sekä vaikeuttaa reseptejä kirjoittavien lääkärien työtä, estää tutkimusta

Miksi dekriminalisointia ollaan ehdotettu?

- Rikos-, sakko-, ja muut rekisterimerkinnät voivat aloittaa syrjäytymiskierteen
- Kannabiksen käyttö on yleistä kaikissa väestöryhmissä, mutta kiinnijääneet ovat useimmin nuoria, vähemmistöjä, huonompiosaisia tai sairaita
- Ongelmakäyttäjille kynnys avun hakemisen madaltuu
- Jos myös kannabiksen kasvatus omaan käyttöön dekriminalisoidaan, niin kytkökset järjestäytyneeseen rikollisuuteen vähenevät

TUOTANNON JA MYYNNIN SÄÄNTELYN HYÖDYT

- Ikärajat
- Järjestäytyneeltä rikollisuudelta viedään valtavat tulot
- Tuhansia työpaikkoja ja satojen miljoonien verotulot
- Kasvua maataloussektorille
- Mahdollisuus säännellä kannabiksen pitoisuuksia sekä valvoa epäpuhtauksia ja näin vähentää terveyshaittoja
- Vähentää kannabiksen tuotannon päästöjä ja muita ympäristövaikutuksia
- Poliisi ja oikeuslaitos säästävät resursseja
- lääkärit voivat määrätä kannabista sitä lääkkeenä käyttäville potilaille helpommin

Korjataan kannabiksen lääkekäytön yleisiä harhaluuloja

- Kannabiksen lääkekäyttö on laillista, mutta epäoikeudenmukaisen tiukasti rajoitettua
  - Reseptejä on Suomessa tiedoksemme alle 50, kun jos meillä olisi yhtä paljon reseptejä väestöön suhteutettuna kuin Israelissa, niin niitä olisi yli 60 000
- Se kannabis mitä käytetään lääkkeenä on samaa kannabista kuin mitä käytetään päihteenä. Lääkkeenä ja päihteenä käytetyn kannabiksen ainoa ero on niiden käyttötarkoitus.

Edistetään kannabiksen lääkekäyttöä

- Euroopan parlamentti on vaatinut, että jäsenvaltiot edistävät kannabiksen lääkekäyttöä ja mahdollistavat kela-korvattavuuden
- Saksassa kannabiksen laillistamisen myötä kannabiksesta tuli reseptilääke ilman erityislupaprosessia.
    - Saksan apteekkariliitto vaatii kannabista apteekkeihin myyntiin reseptivapaasti
- Kannabista voidaan käyttää ilman reseptiä ilman vakavia sivuoireita verrattuna erittäin moneen lääkkeeseen.
- Kannabiksen lääkinnälliset hyödyt ovat niin moninaisia, että iso osa väestöstä voi hyötyä niistä positiivisesti.

Yleiset argumentit sääntelyä vastaan ja vastaukset niihin

- “Kannabis aiheuttaa väkivaltaa”
  - Ei aiheuta.
- “Tarvitaanko muka uusia päihteitä?”
  - Kannabista käytetään jo, ja se ei ole uusi päihde, vaan yksi maailman vanhimmista
- Porttihypoteesi.
  - THL todisti dekriminalisointi-aloitteen käsittelyssä, että tälle ei ole mitään tieteellistä pohjaa.
- Lapset ja nuoret.
  - Todisteet muualta näyttää ettei käyttö nouse merkittävästi, ja sääntelyllä suojellaan lapsia ja nuoria.
- Pitää olla laitonta, koska kannabista ei pitäisi käyttää, koska se on epäterveellistä
  - Kieltolaki ei estä käyttöä, vaan käyttö päinvastoin kasvaa, joten terveyshaitat ovat jo olemassa.

KANNABIKSEN TERVEYSHAITAT

- Negatiivisia vaikutuksia aivojen kehitykselle
- Ongelmia liittyen mielenterveyteen ja kognitiiviseen suorituskykyyn
- Polttaminen vaurioittaa keuhkoja
- Negatiivisia vaikutuksia sikiölle raskauden aikana

- Kaikki vaikutukset ovat vahvempia nuorten kohdalla

KIELTOLAKI MAKSIMOI TERVEYSHAITAT

Kannabiksen vahvuus lisääntyy, kun laittomia markkinoita ei säännellä. Se voisi myös sisältää erilaisia terveydelle vaarallisia epäpuhtauksia. Ongelmakäyttö lisääntyy myös.

- Negatiivisia vaikutuksia aivojen kehitykselle
- Ongelmia liittyen mielenterveyteen ja kognitiiviseen suorituskykyyn
- Polttaminen vaurioittaa keuhkoja
- Negatiivisia vaikutuksia sikiölle raskauden aikana

Nuoret saavat kannabista helposti

- Kaikki vaikutukset ovat vahvempia nuorten kohdalla

Kannabispsykoosit

- Monet tutkimustulokset viittaavat siihen, että kannabiksen käyttö voi edistää psykoosin puhkeamista heillä, joilla on geneettinen alttius tähän.
    - Kuitenkin esim Turun yliopistossa vuonna 2023 tarkistetun väitöskirjan mukaan kannabis ei aiheuta psykooseja tai skitsofreniaa(Dennissoff, 2023)
- Vahvempi/epätasapainoisempi kannabis on tutkitusti lisännyt psykooseja Skandinaviassa, samalla kun alkoholipsykoosit ovat vähentyneet (Rognli et al., 2023)

- Kieltolaki ei lopeta kannabiksen käyttöä. Se tekee siitä vain vaarallisempaa
- Myös alkoholi ja kofeiini voivat edistää psykoosien puhkeamista, mutta nämä vähenevät sääntelyllä.

Pyydämme, että lähestytte asiaa avoimin mielin.

Entä jos Biden, Lauterbach, Trudeau ja Kekkonen ovatkin oikeassa?

Kysymyksiä muille lakivaliokunnan kuultaville

- THL
  - Olisiko Suomessa mahdollista toteuttaa samanlaista kannabiksen laillisen myynnin pilottiprojektia kannabiksen laillistamisen tutkimiseksi kuten Sveitsissä?
- Poliisi
  - Kuinka paljon rahaa poliisi käyttää kannabiksen kriminalisoinnin toimeenpanoon?
  - Kuinka pitkään poliisi säilyttää tietoja (rikokset, sakot, kuulustelut, varoitukset jne.) kannabiksen kasvatus- ja käyttörikoksiin liittyen?
- Syyttäjä, asianajajat
  - Kuinka paljon kannabiksen kriminalisointi työllistää teitä?
- Irti huumeista ry
  - Pitäisikö teidän esittämillä perusteilla alkoholin olla myös laitonta?
- Kansalaisparlamentin vetäjät
  - Voisiko tutkimustanne jatkaa viemällä eduskunnassa tehdyt päätökset tästä kansalaisaloitteesta kansalaisparlamentin arvioitavaksi?
- Valvira
  - Potilaat kuulevat lääkäreiltä suoraan että kannabisvalmiste olisi paras hoito heille, mutta lääkäri ei uskalla sitä määrätä koska he pelkäävät Valviran rajoittavan heidän reseptinkirjoitusoikeuksiaan. Onko Valvira tietoinen siitä, että tästä syystä kannabisvalmisteet on rajattu pois julkisen terveydenhuollon valikoimista? Miksi Valvira ei järjestä sadoille ilman reseptiä jääneille potilaille, joiden lääkitys on lopetettu kuin seinään, väylää reseptin uusintaan?
- Kela
  - Miksi olette uhkailleet kannabista lääkkeeksi määrääviä lääkäreitä ilmoituksella valviraan toimeentulotukiasiakkaiden kohdalla? Miksi ette hyväksy yksityislääkärin kirjoittamaa reseptiä toimeentulotuessa, kun reseptien kirjoitus on Valviran toimesta estetty julkisella puolella?
- Fimea
  - Mistä kukintomuotoisten kannabisvalmisteiden reseptimäärien romahdus vuoden 2017 jälkeen johtuu?

Aloiteteksti

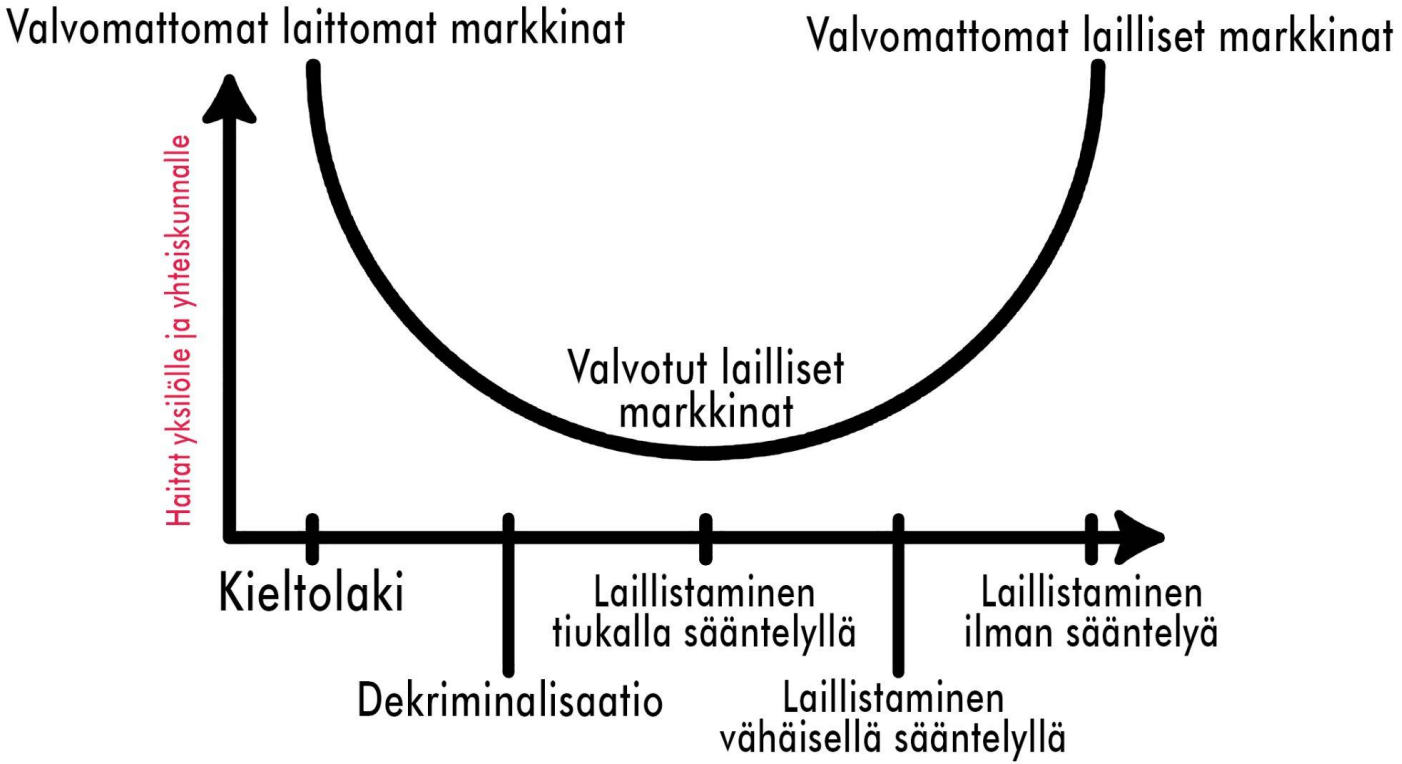
Ehdotamme ryhtymistä lainvalmisteluun, jolla kannabiksen laittomuus kumotaan ja se korvataan seuraavasti:

- Kannabiksen käyttö, hallussapito, omatarveviljely, valmistus ja myynti sallitaan ikärajoin.
- Luodaan muihin päihteisiin rinnastuva kannabiksen valmistuksen ja myynnin sääntelyjärjestelmä ottaen oppia kannabiksen jo laillistaneiden valtioiden ja osavaltioiden kokemuksista. Sääntelyllä tavoitellaan haittojen minimointia yksilöille ja yhteiskunnalle, alkoholi- ja tupakkalainsäädännön tavoin.
- Asetetaan kannabikselle vero, jolla korvataan sen aiheuttamat haitat yhteiskunnalle.
- Määritellään päihdyttävän kannabiksen ja ei-päihdyttävän kannabiksen eli hampun ero selkeästi, jotta hamppua kasvattavat maatalousyrittäjät voivat toimia alallaan.
- Poistetaan kannabiksen käyttömerkinnät sekä vähäisestä kasvatuksesta ja myynnistä aiheutuneet rikosrekisteri- ja muut vastaavat merkinnät.

KIITOS!

CREDITS: This presentation template was created by **Slidesgo**, including icons by **Flaticon**, infographics & images by **Freepik**

Valvomattomat markkinat, olivat ne laittomat tai lailliset, lisäävät haittoja yksilöille ja yhteiskunnalle. (Adinoff & Cooper, 2019)

Kannabiksen takavarikot dominoivat tilastoja

Figure. Drug seizures in the European Union — number of seizures in 2021

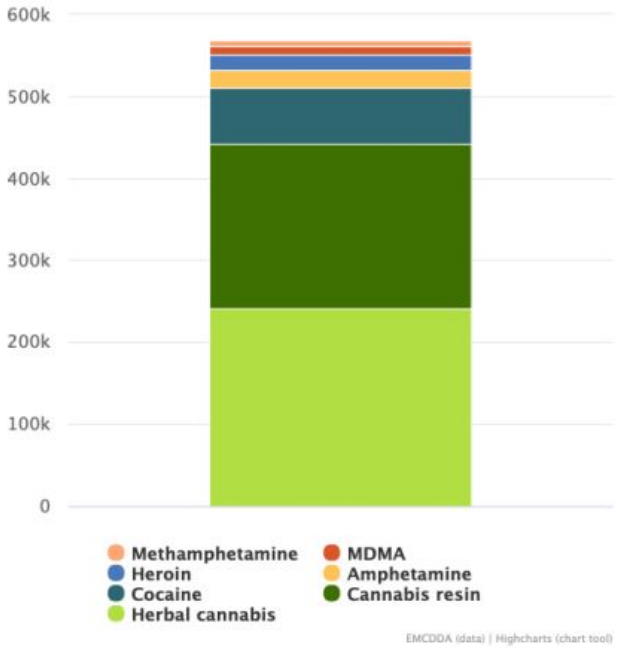
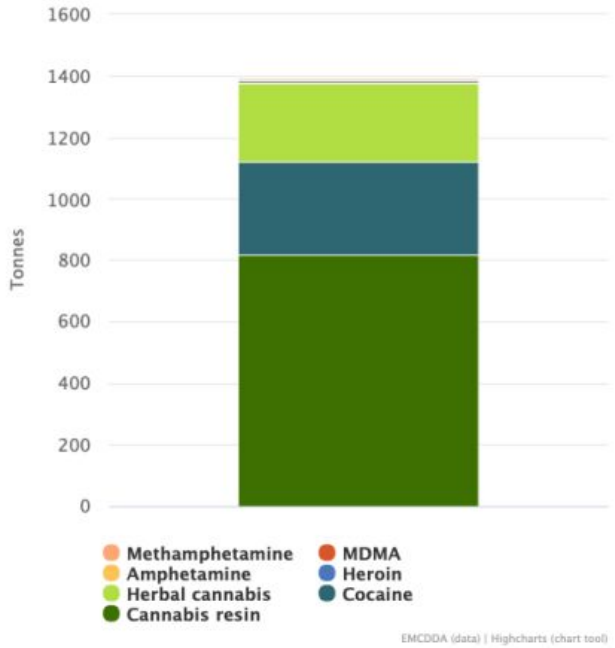

Figure. Drug seizures in the European Union — quantity seized in 2021 (tonnes)

Esityksessä mainittuja lähteitä

Adinoff & Cooper, 2019:
https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00952990.2019.1680683

Dennissof, 2023:
https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/174347/Annales%20D%201697%20Denissoff%20DISS.pdf

Hesami et al., 2020
https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0926669020309432

Rognli et al., 2023:
https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0926669020309432

Yle, 2015:
https://web.archive.org/web/20221208005222/https://yle.fi/teos/huumesuomi/kannabis/

Lisää lähdeviittauksia tai selityksiä tässä esitettyihin väitteisiin voi pyytää osoitteesta sky(at)sky.org